

Monika Marcinkowska

Prawne ograniczenia ujawniania informacji przez banki

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, Oeconomia 45/2,
173-181

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MONIKA MARCINKOWSKA

Prawne ograniczenia ujawniania informacji przez banki

Legal limitations of information disclosure by banks

Wstęp

Banki – jako instytucje zaufania publicznego, stanowiące centralny element rynków finansowych i będące fundamentem dla sfery realnej – są poddane szczególnemu reżimowi nadzorcemu. Obok nadzoru instytucjonalnego, sprawowanego przez wyspecjalizowane organy państwowe, występuje także mechanizm nadzoru prywatnego, czyli tzw. dyscyplina rynkowa¹. Na banki nałożone są szczególne obowiązki informacyjne. Można generalnie wyróżnić dwa rodzaje wymaganych informacji:

- informacje dla klientów, związane z oferowanymi produktami i zawieranymi umowami²,
- informacje finansowe, adresowane do szerokiego grona interesariuszy (zwykle głównie do właścicieli, wierzycieli, klientów)³.

Informacje ujawniane przez bank mają olbrzymie znaczenie dla klientów, kooperantów, wierzycieli i inwestorów banku. Posiadanie informacji jest warunkiem niezbędnym podejmowania świadomych decyzji. Z uwagi wszelako na newralgiczny charakter niektórych informacji uznaje się, że nie powinny one być ujawniane. Celem artykułu jest prezentacja kluczowych czynników ograniczających ujawnianie informacji przez banki, ze szczególnym uwzględnieniem tajemnicy bankowej.

¹ Szerzej: M. Marcinkowska, *Dyscyplina rynkowa – czyli czy prywatny monitoring zwiększa bezpieczeństwo systemu bankowego*, Acta Universitatis Lodziensis „Folia Oeconomica” 2005, nr 188.

² Szerzej: Ead., *Ochrona klientów banków poprzez informację*, Acta Universitatis Lodziensis „Folia Oeconomica”, w druku

³ Szerzej: Ead., *Ocena działalności instytucji finansowych*, Difin, Warszawa 2007.

1. Ograniczenia ujawniania informacji

Zakres informacji ujawnianych przez banki zależy przede wszystkim od ich polityki informacyjnej; największy wpływ na nią mają normy prawne nakładające określone obowiązki publikacyjne, a w dalszej kolejności potrzeby informacyjne interesariuszy i ogólny system wartości przedsiębiorstwa oraz polityka kształtowania wizerunku podmiotu.

Należy wszelako mieć na względzie, że jakkolwiek publikowanie określonych informacji o bankach jest niezbędne dla właściwego funkcjonowania rynku finansowego – to jednak banki mają prawo, a niekiedy obowiązek, nie ujawniać określonych informacji.

Wśród źródeł tych decyzji należy wymienić:

- kwestie prawne – zakaz zachowania określonej tajemnicy może wynikać z regulacji prawnych lub zawartych umów; Wymienić tu można np. tajemnicę: przedsiębiorstwa, bankową, skarbową, giełdową, zawodową;
- konkurencyjności – ujawnienie niektórych informacji mogłoby zmniejszyć konkurencyjność banku oraz osłabić jego siłę przetargową wobec niektórych grup interesów,
- kosztów ujawniania informacji – generalnie w odniesieniu do wszystkich informacji, których publikacja nie jest wymagana prawem, stawia się zawsze postulat, aby korzyści z nich osiągnane co najmniej równoważyły koszty ich wygenerowania.

W przypadku niektórych rodzajów informacji banki podejmują decyzje o ich nieujawnianiu, z obawy przed skutkami niewłaściwego zinterpretowania ich przez użytkowników (nieposiadających wystarczającej wiedzy) bądź też uważając, że skala ujawnień byłaby zbyt duża w stosunku do możliwości wykorzystania informacji przez ich adresatów.

Naturalnym ograniczeniem zakresu informacji jest także czas – informacje są przydatne tylko wówczas, gdy są aktualne i istnieje możliwość wykorzystania ich w procesie podejmowania decyzji.

Należy bliżej przyjrzeć się kwestii prawnych ograniczeń ujawniania informacji – jako mających charakter bezwzględnie obowiązujący; pozostałe natomiast są zależne od strategii banku. Dla banków podstawowe znaczenie mają ogólna tajemnica przedsiębiorstwa oraz tajemnica bankowa.

2. Tajemnica przedsiębiorstwa i sankcje za jej złamanie

Tajemnica przedsiębiorstwa definiowana jest w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji⁴: „nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, tech-

⁴ Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, tj.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, ze zm.

nologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności⁵. Za złamanie tajemnicy przedsiębiorstwa (ujawnienie informacji stanowiących taką tajemnicę) ustawa przewiduje sankcje karne⁵.

Także kodeks karny⁶ podnosi kwestię bezprawnego ujawnienia lub wykorzystania informacji – w szerszym aspekcie. Karą zagrożone jest ujawnianie lub wykorzystanie informacji pozyskanej w związku z pełnioną funkcją, wykonywaną pracą, działalnością publiczną, społeczną, gospodarczą lub naukową.

Na banku ciąży szczególna powinność ochrony klientów i informacji ich dotyczących. Kwestie tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy bankowej mają fundamentalne znaczenie dla budowy zaufania klientów, na tej podstawie – świadczenia im usług. Dla wielu klientów to właśnie ten aspekt – bezwzględnej pewności ochrony informacji o nich – stanowi ważną przesłankę wyboru banku. Istota stosunków między bankiem a klientem wymaga lojalności, szczególnego zaufania oraz poufności⁷. Złamanie tajemnicy bankowej może nadszarpnąć zaufanie do instytucji finansowej, a w konsekwencji nawet zachwiać jej stabilność finansową. Nie brak opinii, że „bez tajemnicy bankowej nie ma banku [...], jest ona charakterystycznym i nierozdzielnie z bankami związanym elementem ich działalności”⁸.

Wraz z rozwojem koncepcji i technik zarządzania relacjami z klientami banki starają się pozyskiwać jak najwięcej informacji o nabywcach ich usług. Obecnie segmentacja klientów indywidualnych dość rzadko opiera się tylko na kryteriach geograficznych czy demograficznych; coraz bardziej powszechne są aspekty psychograficzne i behawioralne. Tym samym wiedza o kliencie jest bardzo duża. Zapewnienie bezpieczeństwa tych danych jest ważne nie tylko dla samych klientów, ale także innych podmiotów – z uwagi na powiązania rodzinne, towarzyskie lub gospodarcze.

3. Tajemnica bankowa

Celem regulacji prawnych ustanawiających tajemnicę bankową jest przede wszystkim ochrona klienta i to on jest beneficjentem tej tajemnicy. Tajemnica bankowa jest jednym z instrumentów realizacji prawa klientów banku do prywatności – tylko oni mogą decydować o zakresie i zasięgu udostępniania innym informacji o sobie⁹.

⁵ Kara grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Takiej samej karze podlega osoba, która – uzyskawszy bezprawnie informację stanowiącą tajemnicę przedsiębiorstwa, ujawnia ją innej osobie lub wykorzystuje we własnej działalności gospodarczej.

⁶ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r., *Kodeks karny*, Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.

⁷ A. Janiak, *Przywileje bankowe w prawie polskim*, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Kraków 2003, s. 98.

⁸ P. Bodoł Szymala, *Klient w banku czyli prawo bankowe z perspektywy odbiorcy usług bankowych*, Wydawnictwo WSB, Poznań 2005, s. 196.

⁹ J. Gliniecka, *Tajemnica finansowa. Aspekty aksjologiczne, normatywne i funkcjonalne*, Oficyna Wydawnicza Branta, Bydgoszcz-Gdańsk 2007, s. 63

Klient nie ma zatem obowiązku zachowania chronienia informacji o swych stosunkach z bankiem. Zachowanie tajemnicy bankowej nie obowiązuje wobec osób, których informacje dotyczą (z wyjątkiem danych dotyczących udzielania informacji na podstawie ustawy o Policji)¹⁰. Prawo do tajemnicy jest prawem podmiotowym osób, których informacje dotyczą; są one ich dysponentami¹¹.

Można wskazać następujące aspekty zakresu tajemnicy bankowej¹²:

- podmiotowy,
- przedmiotowy,
- czasowy.

Zachowanie tajemnicy bankowej jest obowiązkiem: banku, zatrudnionych w nim osób, a także osób, za pośrednictwem których bank wykonuje czynności bankowe¹³.

Zgodnie z Prawem bankowym tajemnica bankowa obejmuje „wszystkie informacje dotyczące czynności bankowej, uzyskane w czasie negocjacji, w trakcie zawierania i realizacji umowy, na podstawie której bank tę czynność wykonuje”. Przyjmuje się przy tym zasadę maksymalizmu: bank jest zobowiązany do zachowania w tajemnicy nie tylko informacji dotyczących konkretnych umów, lecz wszelkich informacji pozyskanych w związku z wykonywaniem czynności bankowych¹⁴. Krąg informacji konfidenacyjnych należy zatem kształtować bardzo szeroko¹⁵.

Prawo bankowe nie podaje terminów obowiązywania tajemnicy bankowej; przyjmuje się, że zakres czasowy jest nieograniczony. Obowiązek rozpoczyna się w momencie pozyskania informacji i nie zależy od czasu trwania stosunku prawnego związanego z daną czynnością bankową.

Aby umożliwić należyte wykonywanie czynności bankowych (i innych czynności) oraz przestrzeganie innych regulacji, Prawo bankowe stanowi, że obowiązek zachowania tajemnicy bankowej nie dotyczy przypadków, w których¹⁶:

- 1) bez ujawnienia informacji objętej tajemnicą bankową – ze względu na istotę i charakter czynności bankowej lub obowiązujące przepisy – nie jest możliwe należyte wykonanie umowy, na podstawie której jest wykonywana ta czynność bankowa lub należyte wykonanie czynności pozostających w związku z zawarciem i wykonaniem tej umowy,

¹⁰ Bank ma prawo i obowiązek informowania o czynnościach bankowych zarówno klientów, jak i inne osoby, których czynności te dotyczą (a zatem np. małżonków objętych współwłasnością majątkową, dłużników rzeczowych itp.).

¹¹ W. Szpringer, *Ochrona klienta usług bankowych w Unii Europejskiej i w Polsce*, Twigger, Warszawa 1999, s. 276.

¹² Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. *Prawo bankowe*, tj: Dz. U z 2002 r. Nr 72, poz. 665, ze zm., art. 104, ust. 1 oraz L. Mazur, *Prawo bankowe. Komentarz*, C.H. Beck, Warszawa 2008, s. 597; A. Hajos-Iwańska, M. Lampart, W. Walasek (red.), *Prawo bankowe*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2008, s. 133.

¹³ L. Mazur, *Prawo bankowe. Komentarz, op. cit.*, s. 597.

¹⁴ Zwraca się przy tym uwagę, że sama informacja o czynności bankowej (bez odniesienia do konkretnego klienta) nie jest chroniona tajemnicą bankową.

¹⁵ *Ibid.*, s. 598.

¹⁶ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. *Prawo bankowe, op. cit.*, art. 104, ust. 2

- 2) następuje ujawnienie informacji objętych tajemnicą bankową przedsiębiorcom, którym bank powierzył wykonywanie czynności związanych z wykonywaniem działalności bankowej – w zakresie niezbędnym do należytego wykonywania tych czynności,
- 3) następuje udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową adwokatom lub radcom prawnym w związku ze świadczeniem przez nich pomocy prawnej na rzecz banku,
- 4) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonywania umów sprzedaży wierzytelności zaklasyfikowanych zgodnie z odrębnymi przepisami do kategorii straconych,
- 5) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umów przelewu wierzytelności i umów o subpartycypację z TFI tworzącym fundusz sekurytyzacyjny,
- 6) udzielenie informacji objętych tajemnicą bankową jest niezbędne do zawarcia i wykonania umów przeniesienia na podmiot emisyjny wierzytelności¹⁷ i umów o kredytowy instrument pochodny¹⁸ oraz związanych z nimi umów,
- 7) udzielenie informacji innym bankom, instytucjom kredytowym lub instytucjom finansowym należącym do tego samego holdingu finansowego jest niezbędne do należytego wykonywania obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Tajemnica bankowa nie ma charakteru absolutnego; wyjątki muszą wszelako mieć podstawę ustawową¹⁹. Bank jest zwolniony z przestrzegania tajemnicy bankowej i ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową²⁰:

- innym bankom i instytucjom kredytowym w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz nabywaniem wierzytelności,
- na zasadzie wzajemności – o wierzytelnościach oraz o obrotach i stanach rachunków bankowych w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń,
- innym bankom, instytucjom kredytowym lub instytucjom finansowym, w zakresie niezbędnym dla: wykonywania obowiązujących je przepisów dotyczących nadzoru skonsolidowanego,
- instytucjom (tworzonym wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi) upoważnionym do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji, w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z wykonywaniem czynności bankowych,

¹⁷ W celu emisji przez ten podmiot papierów wartościowych, których zabezpieczenie stanowią sekurytyzowane wierzytelności

¹⁸ Lub innych umów, na podstawie których następuje przeniesienie całości lub części ryzyka związanego z wierzytelnościami tego banku.

¹⁹ W. Szpringer, *Ochrona klienta usług bankowych w Unii Europejskiej i w Polsce*, op. cit., s. 276.

²⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. *Prawo bankowe*, op. cit., art. 105.

- enumeratywnie wskazanym podmiotom – w granicach wskazanych w ustawie²¹;
- NBP, w związku z wykonywaniem kontroli oraz zbieraniem danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz bankom uprawnionym do pośredniczenia w dokonywaniu przez rezydentów przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju z nierezydentami.

Szczególnym aspektem ujawniania tajemnicy bankowej jest kwestia przekazywania danych instytucjom utworzonym przez banki wspólnie z bankowymi izbami gospodarczymi, upoważnionym do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania określonych informacji. Dotyczy to przekazywania informacji stanowiących tajemnicę bankową:

- bankom w zakresie, w jakim informacje te są potrzebne w związku z wykonywaniem czynności bankowych oraz w związku ze stosowaniem metod statystycznych na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej,
- innym instytucjom upoważnionym do udzielania kredytów – w zakresie, w jakim informacje te są niezbędne w związku z udzielaniem kredytów, pożyczek, gwarancji i poręczeń
- instytucjom kredytowym – w zakresie niezbędnym do oceny ryzyka kredytowego konsumenta²².

Ustawa przewiduje dopuszczalność przetwarzania danych w celu ochrony zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego. Upoważnione instytucje mogą przetwarzać informacje stanowiące tajemnicę bankową w zakresie dotyczącym osób fizycznych po wygaśnięciu obowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem²³.

Istota tajemnicy bankowej wyraża się w potrzebie wyważenia interesów klientów banków i samych banków, ale także różnorodnych interesów publicznych, przemawiających za ograniczeniem tego dobra. Pozwala on a realizować szczególnie doniosłą zasadę prawa, jaką jest bezpieczeństwo i potrzeba wyważenia interesów stron stosunków finansowych²⁴. Dążenie do ochrony tajemnicą bankową informacji o kliencie może niekiedy stać w kolizji z ochroną bezpieczeństwa obrotu gospodarczego lub innymi wartościami o charakterze ogólnym, chronionymi przez system prawny²⁵.

²¹ Podmiotami tymi są: KNF, sąd, prokuratura, Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej, Prezes NIK, Prezes BFG, biegły rewident, służby ochrony państwa, Agencja Wywiadu, CBA, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Straż Graniczna, Służba Więzienna, komornik sądowy, wydawcy elektronicznych instrumentów płatniczych niebędących bankami, GIODO, koordynator wykonujący nadzór uzupełniający nad konglomeratem finansowym, Prezes UOKiK, organ Służby Celnej. Zasady udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową szeroko opisuje M. Krzysztofek, *Tajemnica bankowa i ochrona danych osobowych w praktyce bankowej*, LexisNexis, Warszawa 2010.

²² Przepis dodany ustawą z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim. (Nie jest jasne dlaczego ustawodawca wskazał jedynie „instytucje kredytowe” jako beneficjentów udostępnianych informacji)

²³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dn. 27 marca 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu przetwarzania informacji dotyczących osób fizycznych po wygaśnięciu zobowiązania wynikającego z umowy zawartej z bankiem lub inną instytucją ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów oraz trybu usuwania tych informacji, Dz. U. Nr 56, poz. 373.

²⁴ J. Gliniecka, *Tajemnica finansowa...*, *op. cit.*, s. 7 i 64.

²⁵ P. Bodył Szymala, *Klient w banku ...*, *op. cit.*, s. 196.

Aby uniemożliwić niezgodne z prawem wykorzystywanie tajemnicy bankowej, prawo przewiduje obowiązek ujawniania określonych informacji odpowiednim instytucjom.

Po pierwsze – chodzi o kwestie przeciwdziałania praniu brudnych pieniędzy – Prawo bankowe nakazuje bankom przeciwdziałanie wykorzystywaniu ich działalności dla celów mających związek z tym przestępstwem²⁶. Tryb postępowania w razie zaistnienia takich okoliczności określa ustawa o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu²⁷. Bank ma obowiązek zawiadamiania prokuratora w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia, że jego działalność jest wykorzystywana w celu ukrycia działań przestępczych lub dla celów mających związek z przestępstwem innym niż pranie brudnych pieniędzy lub akt terrorystyczny²⁸.

Bank ponosi odpowiedzialność za szkody wynikające z ujawnienia tajemnicy bankowej i wykorzystania jej niezgodnie z przeznaczeniem. Odpowiedzialność odszkodowawcza banku oparta jest na zasadzie winy (a nie na zasadzie ryzyka), a jej przesłankami są: naruszenie obowiązku zachowania tajemnicy bankowej, szkoda oraz związek przyczynowy między tymi elementami. Bank może odpowiadać za szkodę wynikłą z niewykonania zobowiązania, za szkodę wynikłą z deliktu oraz za szkody przedkontraktowej²⁹.

Bank nie ponosi odpowiedzialności za szkodę w przypadku, gdy tajemnica bankowa została ujawniona przez osoby i instytucje upoważnione do żądania od banków udzielania informacji stanowiących tajemnicę bankową, a także za szkodę, która wyniknęłaby z wykonywania przezeń w dobrej wierze obowiązków wynikających z przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy³⁰.

4. Złamanie tajemnicy bankowej – casusy

W 2009 i 2010 roku słynne były dwa przykłady naruszenia tajemnicy bankowej dotyczące banków szwajcarskich (znanych dotąd z tego, że z kwestii ochrony informacji o klientach czyniły najwyższą cnotę).

Pierwszy przypadek dotyczył banku UBS, który – na mocy umowy między Szwajcarią a Stanami Zjednoczonymi – musiał przekazać USA dane o swych amerykańskich

²⁶ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*, *op. cit.*, art. 106 oraz Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – *Kodeks karny*, *op. cit.*, art. 299.

²⁷ Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, tj: Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1505, ze zm.

²⁸ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*, *op. cit.*, art. 106a.

²⁹ A. Hajos-Iwańska, M. Lampart, W. Walasek (red.), *Prawo bankowe*, *op. cit.*, s. 133.

³⁰ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe*, *op. cit.*, art. 108.

klientach podejrzanych o niepłacenie podatków³¹. Bank podpisał porozumienie, na mocy którego przekazał część danych władzom USA. W reakcji na to wielu klientów wycofało z UBS swe depozyty, a kurs giełdowy akcji banku drastycznie spadł. Kwestia ta otworzyła burzliwą dyskusję na temat tajemnicy bankowej i jej zakresu. Szef szwajcarskiego stowarzyszenia Geneva Financial Centre oszacował, że zmniejszenie tajemnicy bankowej spowodowałoby zmniejszenie krajowego sektora bankowego aż o połowę³². Bank bronił swej decyzji, argumentując, że tajemnica bankowa nie może służyć ochronie przestępców.

Drugi słynny przypadek dotyczył szwajcarskiego oddziału banku HCBS. Były pracownik działu informatycznego banku skradł dane klientów i zaoferował je rządowi państw, z których pochodzili. Dane kupił rząd Niemiec (płacąc złodziejowi 4,6 mln euro i odzyskując 180 mln euro niezapłaconych podatków). Ten przypadek wywołał dyskusję nie tylko na temat uczciwości pracowników banków oraz należytej kontroli wewnętrznej, ale także w kwestii możliwości posługiwania się przez państwo danymi pochodzącymi z przestępstwa. Istnieją uzasadnione obawy, że precedens ten może stanowić pokusę dla innych nieuczciwych pracowników banków, którzy zechcą wykorzystać go ze szkodą dla ich pracodawców.

Podobny przypadek – kradzieży danych o klientach banków przez pracownika – został ujawniony w 2011 roku. Były pracownik jednego ze szwajcarskich banków przekazał dane dotyczące ponad 2 tys. klientów trzech banków portalowi Wikileaks. W tym przypadku dane nie zostały sprzedane, lecz przekazane w celu ich upublicznienia i „obnażenia systemu”. Szef Wikileaks zapowiedział publikację materiałów po ich zweryfikowaniu. Dane te mają dowieść, że banki pomagały swym bogatym klientom obchodzić krajowe przepisy podatkowe.

Podsumowanie

Rozważając zasadność i akceptowalny zakres tajemnicy bankowej należy przyznać, że z punktu widzenia klientów, ich zaufania do instytucji finansowych, a tym samym możliwości stabilnego ich funkcjonowania na rynku, konieczne jest zapewnienie ochrony informacjom na temat klientów i transakcji. Z drugiej strony zasadne jest zawężenie tej tajemnicy. Konieczne jest tu wyważenie prawa klientów do ochrony ich informacji i prawa państwa do posiadania informacji o przestępstwach (potencjalnych i faktycznych).

Pracownicy banków winni być szczególnie uczulani na ten aspekt ich zawodu. Jest to podyktowane zarówno wymogami prawnymi, jak i kwestiami etycznymi.

³¹ Amerykańskie służby podatkowe oskarżyły bank o to, że świadomie łamał prawo, nakłaniając bogatych Amerykanów do zakładania kont w Szwajcarii celem uniknięcia podatków w USA.

³² Sektor ten generuje ok. 6-7% PKB Szwajcarii, a zatem mogłoby to zdestabilizować finanse kraju. Patrz <http://genevalunch.com>

Zgodnie z *Zasadami dobrej praktyki bankowej*³³ pracownik powinien wykonywać swoje obowiązki starannie i sumiennie, zgodnie z najlepszą wiedzą i wolą, w granicach dopuszczalnego ryzyka uzasadnionego interesem banku, dbać o dobre imię banku i godnie go reprezentować, wykorzystywać posiadaną wiedzę i kwalifikacje w interesie banku i jego klientów. Pracownik nie może wykorzystywać zajmowanego stanowiska dla osiągnięcia osobistych korzyści.

*Kanon dobrych praktyk rynku finansowego*³⁴ zawiera także zasadę stanowiącą iż: „podmiot finansowy chroni informacje o klientach i dba o to, by informacje te były wykorzystywane zgodnie z prawem”.

Legal limitations of information disclosure by banks

Information disclosed by banks is crucial for its customers, contractors, creditors and investors. Being informed is a necessary condition for conscious decision making. The scope of disclosure is defined by regulations and bank's information policy. Due to the neutral nature of some information, it is acknowledged that it should not be openly available. The paper describes legal limitations of information disclosure: enterprise secret and bank secret. Besides the legal aspects, the operational risk issue in this context is mentioned.

³³ Związek Banków Polskich, *Zasady dobrej praktyki bankowej*, Załącznik nr 1 do Uchwały nr 6 XVIII Walnego Zgromadzenia ZBP z dn. 26 kwietnia 2007 r. uwzględniający zmiany wprowadzone uchwałą nr 13 XX Walnego Zgromadzenia ZBP z dn. 21 kwietnia 2009 r., dokument dostępny na www.zbp.pl

³⁴ Komunikat KNF z dnia 13 marca 2008 r. w sprawie ogłoszenia *Kanonu dobrych praktyk rynku finansowego*, www.knf.gov.pl